

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13, 89/16, 5/22 i 31/24) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08, 5/22 i 39/25), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2022. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA-OPĆI IZBORI 2022. GODINE **HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE 1990**

Broj: 03-07-6-472/23
Sarajevo, 27.11.2025. godine

S A D R Ź A J

MIŠLJENJE	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije	5
Obim revizije	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	6
5.1 NALAZI	6
5.2 PREPORUKE	22

MIŠLJENJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja političke stranke Hrvatska demokratska zajednica 1990 za 2022. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garanciju da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Revizijom finansijskih izvještaja za 2022. godinu, utvrđeno je da je politička stranka Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 6. stav (2), člana 8. stav (1) i stav (4), člana 11. stav (1) i stav (2) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju da je politička stranka Hrvatska demokratska zajednica 1990 u 2022. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednica 1990 za 2022. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka. Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, Hrvatska demokratska zajednica 1990 se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	2.936,00	0,68
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	5.090,00	1,18
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	1.800,00	0,42
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	1.200,00	0,28
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	398.214,24	92,17
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	409.240,24	94,72
II	Ostali prihodi i drugo	22.819,15	5,28
	Izvori finansiranja (I+II)	432.059,39	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu Hrvatska demokratska zajednica 1990 iskazala je rashode u ukupnom iznosu od 521.305,92 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Hrvatska demokratska zajednica 1990. Skraćeni naziv stranke je HDZ 1990.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je upisana u registar političkih organizacija kod Kantonalnog suda u Mostaru, Rješenjem broj: 007-0-R-06-000031 od 13.04.2006. godine.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, Kneza Branimira 2.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke u 2022. godini je Ilija Cvitanović, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2022. godinu je Marijana Markotić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, Hrvatska demokratska zajednica 1990 ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Središnji odbor,
- 7 kantonalnih/županijskih odbora,
- 2 gradska odbora,
- 43 općinska odbora i
- odbor u Brčko distriktu.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2022. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine i to sljedećih organizacionih dijelova političke stranke:

- Središnji odbor Mostar,
- Kantonalni/županijski odbor Zapadnohercegovačkog kantona Posušje i
- Općinski odbor Ljubuški.

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Hrvatska demokratska zajednica 1990 u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Obim revizije finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednica 1990 obuhvata kontrolu finansijske dokumentacije i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na nenovčane donacije, prihode iz budžeta i troškove izborne kampanje.

Obim revizije je bio ograničen jer poslovne knjige nisu potpune, a politička stranka tokom revizije nije predložila cjelokupnu dokumentaciju.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je pregled i reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 u periodu od 2006. do 2021. godine, nakon čega su izdati izvještaji o pregledu, odnosno reviziji, sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske demokratske zajednice 1990 za 2021. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da svake godine donosi program utroška sredstava i da sredstva obezbijeđena za finansiranje stranke koristi isključivo za ostvarivanje njenih ciljeva, da uspostavi i vodi evidencije o priložima, bez obzira na koji način ih ostvaruje, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi blagovremene, potpune i tačne evidencije o novčanim tokovima, prihodima, rashodima i obavezama, da utvrdi stanje novca na blagajni Središnjeg odbora i svih nižih organizacionih dijelova, izvrši njihovo usaglašavanje u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem i uspostavi sistem blagajničkog poslovanja, da utvrdi stvarno stanje obaveza i izvrši njihovo usaglašavanje u poslovnim knjigama sa stvarnim stanjem i da poštuje i druge propise, prevashodno porezne i propise o poslovanju gotovim novcem. Takođe, političkoj stranci je preporučeno da na zahtjev Centralne izborne komisije BiH dostavlja i drugu traženu dokumentaciju, da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i da u finansijskom izvještaju iskaže koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa strankom ili su pod njenom kontrolom.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu, utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije ispoštovala preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne rashode u iznosu od 521.305,92 KM.

U skladu sa odredbama iz člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je obavezna sačiniti program utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, te u skladu sa istim sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

Politička stranka je, u skladu sa odredbom člana 3. stav (1) Uputstva o donošenju finansijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke („Službeni glasnik BiH”, broj: 5/22), imala obavezu da do 31.03.2023. godine, uz godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavi i Program utroška sredstva za 2022. godinu, o čemu je politička stranka i obaviještena¹.

S obzirom da politička stranka Centralnoj izbornoj komisiji BiH nije dostavila program utroška sredstava za 2022. godinu, smatramo da je troškove u iznosu od 521.305,92 KM ostvarila bez donesenog programa utroška sredstava za 2022. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.²

b) Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila je odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora, besplatnog korištenja prostora i druge troškove za održavanje skupa u Livnu tokom predizborne kampanje i besplatnog korištenja reklamnih površina („billboard”, „wallscape”, „megaboard“ i „led display”), te nije izdala potvrde o prijemu priloga od fizičkih i pravnih lica, što je suprotno odredbi člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Takođe, utvrđeno je da je stranka značajan dio nenovčanih donacija ostvarila suprotno odredbi člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, tj. primila je anonimne donacije.

(1) Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora, što je suprotno odredbi člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u periodu od 01.01.2022. godine do 01.10.2022. godine besplatno koristila poslovni prostor u vlasništvu fizičkog lica Drago Stanić u Tomislavgradu, čime je ostvarila nenovčanu donaciju.

Stranka je, u skladu sa odredbama iz člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, bila obavezna u poslovnim knjigama uspostaviti evidenciju o nenovčanoj donaciji i istu prijaviti u finansijskom izvještaju.

(2) Uvidom u podatke o oglašavanju putem reklamnih površina („billboard”) na Općim izborima 2022. godine, koje je dostavio „Transparency International BiH”, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 tokom izborne kampanje 2022. godine imala reklamne površine u Busovači (7 „billboard”, 1 „led display”), Čitluku (1 „billboard”), Mostaru (2 „billboard”), Kiseljaku (3 „billboard”), Kreševu (2 „billboard”), Livnu (1 „billboard”, 1 „led display”, 3

¹ Obavještenje broj: 03-07-6-234-1/22 od 02.03.2022. godine.

² Finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

„megaboard”, 1 „wallscape”), Širokom Brijegu (3 „billboard”), Tomislavgradu (2 „billboard”, 1 „led display”, 1 „megaboard”), Travniku (1 „billboard”), Usori (1 „billboard”), Vitezu (1 „billboard”) i Žepču (2 „display”) za koje politička stranka nema dokumentaciju.

Činjenica da je „Transparency International BiH” evidentirao reklamne površine na kojima se oglašavala stranka, a da stranka nema dokumentaciju o zakupu reklamnih površina na 34 lokacije³, ukazuje da je stranka u toku predizborne kampanje besplatno koristila reklamne površine, odnosno da je ostvarila nenovčane donacije procijenjene vrijednosti od 23.050,00 KM⁴.

S obzirom da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala i u finansijskom izvještaju nije prijavila nenovčane donacije, te da nije poznat identitet donatora, prekršene su odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (3) Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja prostora i drugih troškova za održavanje druženja sa simpatizerima u vrijeme izborne kampanje u Livnu, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom podataka koji je dostavio „Transparency International BiH”, utvrđeno je da politička stranka dana 10.09.2022. godine organizovala druženje sa simpatizerima u Del Rio baru na rijeci Sturbi u Guberu.

OO Livno i ŽO HBK Livno nisu iskazali troškove organizacije i održavanja predizbornih skupova, dok Središnji odbor nije evidentirao troškove zakupa prostora Del Rio bara.

S obzirom da politička stranka nije evidentirala troškove iznajmljivanja prostora niti druge troškove u vezi sa organizacijom ovog skupa, te da iste nije platila, ostvarila je nenovčanu donaciju nepoznatog donatora, čime je prekršila i odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (4) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije izdala potvrde o prijemu priloga od fizičkih i pravnih lica, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila je odredbe člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u izvode sa transakcijskih računa Središnjeg odbora, utvrđeno je da prilozi fizičkih lica Ivana Odaka u iznosu od 600,00 KM i Dobroslava Bukmira u iznosu od 300,00 KM, te prilozi pravnih lica „Kreator” d.o.o. u iznosu od 500,00 KM i „Lumen” d.o.o. Grude u iznosu od 200,00 KM nisu uplaćeni na transakcijski račun Središnjeg odbora stranke, što je suprotno odredbama člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

d) Politička stranka prekršila je odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljene revizije finansijskih izvještaja utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 primila prilog pravnog lica „Tabakplast” d.o.o. Tomislavgrad koje je u toku 2022. godine imalo zaključen ugovor o javnoj nabavci robe sa organom izvršne vlasti čija je vrijednost veća od 10.000,00 KM, što je suprotno odredbama člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 primila je prilog pravnog lica „Tabakplast” d.o.o. Tomislavgrad u iznosu od 500,00 KM.

³ Oglašavanje na sljedećim reklamnim površinama: 24 “billboard”, 1 “wallscape”, 4 „megaboard” i 5 “led display”.

⁴ Prilikom obračuna iznosa nenovčanih donacija uzeta je cijena zakupa reklamnih površina prema cijenama dobavljača “LI-MEDIA” d.o.o. Livno za zakup „billboard” u iznosu od 400,00 KM, dobavljača “Inter connect” d.o.o. Mostar za „bigboard/megaboard” u iznosu od 2.500,00 KM i „wallscape” u iznosu od 950,00 KM, dok je za zakup „led display” uzeta cijena od 600,00 KM prema podacima sa računa dobavljača “Media Win” d.o.o. Mostar.

Prema podacima koje je dostavilo Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, pravno lice „Tabakplast” d.o.o. Tomislavgrad je imalo zaključene ugovore sa Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica o nabavci robe u vrijednostima koje su veće od 10.000,00 KM.

e) Hrvatska demokratska zajednica 1990 prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i stav (2) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Na osnovu obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2022. godinu, utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije vodila blagovremene, pravilne i potpune evidencije o novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama i nije poslovne knjige vodila u skladu sa računovodstvenim propisima, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala tačne podatke o novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljem tekstu: Pravilnik).

- (1) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije u skladu sa računovodstvenim propisima vodila poslovne knjige, niti je izvršila redovan popis imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine.

U toku obavljanja revizije utvrđeno je da je u poslovnim knjigama u najvećem dijelu samo izvršeno uknjižavanje prometa po računima, uknjižavanje prihoda i rashoda nižih organizacionih odbora, dok niži organizacioni odbori nisu vodili poslovne knjige.

Uvidom u dokumentaciju koja je u toku obavljanja revizije predložena revizorima, Središnji odbor je izvršio uknjižavanje prihoda i rashoda odbora OO Ljubuški i KO/ŽO ZHK Posušje, dok su odbori sačinili pregled prometa računa.

- (2) Služba za reviziju je utvrdila da politička stranka nije u skladu s odredbama člana 11. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka uspostavila interne kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava.

- (3) Politička stranka nije uspostavila potpune evidencije o prometu novčanih sredstava putem transakcijskih računa, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o transakcijskim računima, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Naime, Hrvatska demokratska zajednica 1990 u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije prijavila pet transakcijskih računa, iskazala je jedan ugašen transakcijski račun, kod tri računa iskazala je pogrešno stanje novčanih sredstava, dok kod jednog računa nije iskazala promet.

- Uvidom u Izvještaj o računima poslovnog subjekta⁵, utvrđeno je da politička stranka nije u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju prijavila transakcijske račune otvorene kod UniCredit banke d.d. Mostar broj: 3381302265807584, 3381302232458790 i 3381002202775253.

1. Prema podacima iz analitičke kartice prometa po računu broj: 3381302265807584 u periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine, početno stanje na dan 01.01.2022. godine iznosilo je 0,00 KM, ukupan promet ulaza 1.100,02 KM, ukupan promet izlaza 1.100,02 KM, te stanje na dan 31.12.2022. godine 0,00 KM.

Stranka u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije prijavila ovaj transakcijski račun, promet ostvaren putem blagajne⁶, prihode niti troškove. Na

⁵ Podaci iz Jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini koji vodi Centralna banka Bosne i Hercegovine.

⁶ Izvršena isplata gotovine sa računa.

transakcijski račun broj: 3381302265807584 uplaćena su sredstva iz budžeta Općine Ravno za 2022. godinu u iznosu od 600,00 KM.

2. Uvidom u analitičke kartice prometa po računima broj: 3381302232458790 i 3381002202775253 u periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine, koje je dostavila UniCredit bank d.d., utvrđeno je da politička stranka na navedenim računima u toku 2022. godine nije imala sredstava, niti je ostvaren promet.

- Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u obrascu 2 iskazala transakcijski račun Središnjeg odbora broj: 3381002202706674 dva puta.

Stranka je navela transakcijski račun broj: 3381002202706674 sa sljedećim saldom i prometom: početno stanje na dan 01.01.2022. godine u iznosu od 9.679,11 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 235.645,14 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 243.604,00 KM i stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 1.720,25 KM, što odgovara podacima iz izvoda sa ovog računa.

Stranka je za račun broj: 3381002202706674 iskazala i sljedeće: početno stanje na dan 01.01.2022. godine u iznosu od 986,33 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 0,00 KM i stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 986,33 KM, što prema podacima iz poslovnih knjiga, odgovara podacima o stanju na transakcijskom računu odbora Čapljina.

- Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila transakcijski račun OO Kreševo broj: 3383402270505674, putem kojeg je politička stranka primila sredstva iz budžeta Općine Kreševo u iznosu od 3.258,50 KM.
- Kontrolom iskazanih prihoda iz budžeta, utvrđeno je da je dio sredstava iz budžeta Općine Prozor-Rama u iznosu od 11.047,50 KM uplaćen na transakcijski račun broj: 3382102269534090, koji nije prijavljen u obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja.
- U finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala transakcijski račun broj: 3380604819548541 kod UniCredit bank d.d., za koji je navela početno stanje u iznosu od 334,49 KM, odnosno stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 334,49 KM.

Prema podacima iz Jedinog registra računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini koji vodi Centralna banka Bosne i Hercegovine, transakcijski račun broj: 3380604819548541 kod UniCredit bank d.d. ugašen je dana 30.09.2020. godine.

- Uvidom u izvod sa deviznog računa broj: 25002322102 kod UniCredit bank d.d. za period od 01.01.2020. godine do 31.12.2022. godine, utvrđeno je da nije ostvaren promet, te da je saldo 0,00 KM. Politička stranka je, međutim, u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala negativan početni saldo u iznosu od 26,45 KM, te negativan saldo na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 26,45 KM.
- Politička stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala promet ostvaren putem transakcijskog računa OO Usora broj: 1011610056698446.

U poslovnim knjigama i u obrascu 2 finansijskog izvještaja politička stranka je iskazala podatke o prometu i stanju na transakcijskom računu OO Usora broj: 1011610056698446, kako slijedi: početno stanje na dan 01.01.2022. godine u iznosu od 1.164,90 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 0,00 KM i stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 1.164,90 KM.

Uvidom u podatke i dokumentaciju u uplatama sredstava iz budžeta koju je dostavila Općina Usora, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 2.381,53 KM uplaćena na transakcijski račun OO Usora broj: 1011610056698446, što ukazuje da je putem transakcijskog računa ostvaren promet.

- (4) Politička stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o poslovanju gotovim novcem putem blagajne, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

Uvidom o raspoloživu dokumentaciju o poslovanju gotovinom, utvrđeno je da politička stranka nije sačinjavala dnevničke blagajne, kao i da računi prije isplate nisu ovjereni od strane ovlaštenog lica. Politička stranka nije usvojila odluku o visini blagajničkog maksimuma, te je račune čiji su iznosi veći od 200,00 KM plaćala gotovinski putem blagajne, čime je postupila suprotno Uredbi o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem ("Službene novine FBiH" br. 72/15 i 82/15).

- Podaci koje je stranka iskazala u obrascu 2.1 (pregled stanja blagajne) za Središnji odbor o prometu ostvarenom putem blagajne ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga, niti podacima iz izvoda sa transakcijskog računa Središnjeg odbora broj: 3381002202706674.

Stranka je u obrascu 2.1 navela da je početno stanje u blagajni na dan 01.01.2022. godine iznosilo 21.317,68 KM, da nije ostvaren promet putem blagajne tokom 2022. godine, te da je stanje na dan 31.12.2022. godine iznosilo 21.317,68 KM.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, analitičke kartice 1001-*blagajna*, početno stanje u blagajni iznosilo je 21.317,68 KM, ukupan promet ulaza 700,00 KM, ukupan promet izlaza 700,00 KM, te stanje na dan 31.12.2022. godine 21.317,68 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa Središnjeg odbora broj: 3381002202706674, utvrđeno je da su sa ovog računa isplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 14.300,00 KM, na ime materijalnih troškova. Stranka navedena novčana sredstva nije evidentirala u blagajni kao ulaz, odnosno nije proknjižila u poslovnim knjigama na kontu blagajne. Dio sredstava u iznosu od 13.600,00 KM, koji je isplaćen gotovinski na ime materijalnih troškova, stranka je proknjižila direktno na trošak dnevnica, bez sačinjavanja blagajničke dokumentacije i putnih naloga.

- Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja i analitičke kartice 10035-*blagajna-KO/ŽO Posušje*, početno stanje u blagajni iznosilo je 6.298,88 KM, ukupan promet izlaza 6.298,88 KM, te stanje na dan 31.12.2022. godine 0,00 KM.

Kontrolom iskazanih podataka o prometu ostvarenom putem blagajne KO/ŽO ZHK Posušje, utvrđeno je da odbor nije sačinjavao blagajničke izvještaje, niti naloge isplate i uplate. Takođe, uvidom u dokumentaciju, koja je predložena tokom obavljanja revizije, utvrđeno je da je odbor sačinio pregled računa koje je isplatio iz blagajne, te je priložio fiskalne račune koji nisu ovjereni od strane odgovornog lica za knjiženje i plaćanje, niti je na istim navedena svrha utroška sredstava.

Od ukupno isplaćenih 6.298,88 KM, politička stranka je sredstva u iznosu od 5.244,00 KM utrošila za reprezentaciju (konzumaciju jela i pića), sredstva u iznosu od 974,88 KM utrošila je za gorivo, a 80,00 KM je utrošila za kupovinu vijenca.

Pojedini računi za reprezentaciju su iznosili više od 200,00 KM, što je suprotno Uredbi o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

Takođe, imajući u vidu da KO/ŽO ZHK Posušje u svom vlasništvu nema vozilo, kao i da nije iskazao troškove zakupa vozila, u postupku revizije nije moglo biti utvrđeno da li su sredstva u iznosu od 974,88 KM utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke.

- Politička stranka je u obrascu 2.1 finansijskog izvještaja i poslovnim knjigama, na analitičkoj kartici 10031-*blagajna-Ljubuški*, iskazala početno stanje u blagajni u iznosu od 868,65 KM, ukupan promet ulaza 15.200,00 KM, ukupan promet izlaza 15.640,40 KM, te stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 428,25 KM.

Uvidom u dokumentaciju, koja je predložena tokom obavljanja revizije, utvrđeno je da OO Ljubuški nije sačinjavao blagajničke izvještaje, niti naloge isplate i uplate. OO Ljubuški je, kao i KO/ŽO ZHK Posušje, sačinio pregled računa koje je isplatio iz

blagajne, te je kao dokaz utroška sredstava dostavio fiskalne račune, koji nisu ovjereni za knjiženje niti plaćanje od strane odgovornog lica u odboru.

Od ukupno isplaćenih 15.640,40 KM, sredstva u iznosu od 13.731,29 KM su utrošena za reprezentaciju. Uvidom u pojedinačne fiskalne račune, utvrđeno je da su sredstva isplaćena i po računima čiji su iznosi i po 1.000,00 KM, što je suprotno propisima o poslovanju gotovim novcem.

OO Ljubuški je na osnovu fiskalnih računa za gorivo, gotovinski isplatio sredstva u iznosu 1.204,98 KM, za koja u postupku revizije nije utvrđeno da li su utrošena isključivo za ostvarivanje ciljeva političke stranke. Naime, prema podacima iz poslovnih knjiga, ni ovaj odbor u svom vlasništvu nema vozilo, te nije iskazao troškove zakupa vozila.

Takođe, ovaj odbor iz blagajne gotovinski isplatio 249,00 KM za kupovinu dopuna za mobilni telefon, 157,13 KM za električnu energiju dobavljaču JP „Elektroprivreda HZ-HB“, te 298,00 KM za troškove kancelarijskog materijala.

- (5) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala prihode od članarine i priloge fizičkih lica, čime je prekršila odredbe člana 13. i 14. Pravilnika.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode od članarine u ukupnom iznosu od 2.936,00 KM.

Kontrolom uplata na transakcijski račun Središnjeg odbora utvrđeno je da su tri lica uplatila članarinu u ukupnom iznosu od 1.361,00 KM, i to: Marija Bešker 901,00 KM, Marija Ivanković 390,00 KM i Ivica Gašpar 70,00 KM.

Imajući u vidu da je politička stranka Odluku o visini i načinu naplate članarine Hrvatska demokratska zajednica 1990 donijela tek 22.7.2023. godine, uplate fizičkih lica, koje je evidentirala i iskazala kao članarine, stranka je trebala iskazati kao priloge fizičkih lica u obrascu 3-a (prilozi fizičkih lica) godišnjeg finansijskog izvještaja.

- (6) Politička stranka nije u obrascima 3-b (prilozi pravnih lica) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala tačne i potpune podatke o nazivu donatora, čime je prekršila odredbe člana 15. Pravilnika.

Podaci koje je stranka navela u obrascima 3-b o nazivu donatora-pravnih lica nisu potpuni jer ne sadrže naziv sjedišta. Stranka je u obrascima 3-b finansijskog izvještaja navela donatore „Tabakplast“, „Brina Livno“ i „Kreator“ d.o.o.. Uvidom u izvode sa transakcijskih računa, utvrđeno da su donatori-pravna lica političke stranke „Tabakplast“ d.o.o. Tomislavgrad, „Brina“ d.o.o. Livno i „Kreator“ d.o.o.

Osim navedenog, u postupku revizije nije potvrđeno da je pravno lice „Kreator“ d.o.o. pored uplate priloga u iznosu od 500,00 KM na račun OO Posušje, uplatilo i prilog u iznosu od 500,00 KM OO Tomislavgrad. Naime, na izvodima sa transakcijskog računa OO Tomislavgrad nije evidentirana uplata pravnog lica „Kreator“ d.o.o. u iznosu od 500,00 KM.

- (7) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije u poslovnim knjigama uspostavila pravilne i potpune evidencije o prihodima iz budžeta, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala prihode iz budžeta, čime je prekršila odredbe člana 13. i člana 19. Pravilnika.

Politička stranka nije uspostavila i vodila evidencije o prihodima iz budžeta po nivoima vlasti, što za rezultat ima pogrešno iskazane prihode u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

- Stranka je na analitičkoj kartici konta 41112-prihodi iz proračuna Srednjobosanskog kantona evidentirala prihode iz budžeta Srednjobosanskog kantona u iznosu od 62.377,69 KM, te općina: Gornji Vakuf-Uskoplje u iznosu od 1.374,00 KM, Vitez u iznosu od 10.340,00 KM, Kreševo u iznosu od 3.258,50 KM, Jajce u iznosu od 10.290,00 KM, Fojnica u iznosu od 4.428,56 KM, Travnik u iznosu od 31.124,28 KM i Šamac u iznosu od 7.496,64 KM, odnosno ukupno 130.689,67 KM. Stranka je u godišnjem finansijskom

izvještaju iskazala prihode iz budžeta Srednjobosanskog kantona u iznosu od 63.751,69 KM i prihode iz budžeta općina Vitez u iznosu od 10.340,00 KM, Kreševo u iznosu od 3.258,50 KM, Jajce u iznosu od 10.290,00 KM, Fojnica u iznosu od 4.428,56 KM, Travnik u iznosu od 31.124,28 KM i Šamac u iznosu od 7.496,64 KM

U postupku revizije finansijskih izvještaja, utvrđeno je sljedeće:

1. Stranka nije prijavila prihode iz budžeta Općine Gornji Vakuf-Uskoplje, a iste je ostvarila u iznosu od 5.496,00 KM.

Prema podacima koje je dostavila ova općina, stranka je na transakcijski račun broj: 3060240000550336 primila sredstva u iznosu od 1.374,00 KM, na transakcijski račun broj: 3382802224472414 sredstva u iznosu od 1.832,00 KM i na transakcijski račun Središnjeg odbora broj: 3381002202706674 sredstva u iznosu od 2.290,00 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa Središnjeg odbora broj: 3381002202706674, utvrđeno je da su na račun Središnjeg ureda iz budžeta Općine Gornji Vakuf-Uskoplje uplaćena sredstva u ukupnom iznosu od 2.290,00 KM, i to: dana 12.09.2022. godine sredstva u iznosu od 916,00 KM, te dana 21.12.2022. godine sredstva u iznosu od 1.374,00 KM. Prema podacima iz poslovnih knjiga, utvrđeno je da je politička stranka na kontu 41112 evidentirala samo uplatu u iznosu od 1.374,00 KM, dok prihod u iznosu od 916,00 KM nije evidentiran na kontu prihoda. Stranka je u okviru prihoda iz budžeta Srednjobosanskog kantona iskazala prihode iz budžeta Općine Gornji Vakuf-Uskoplje u iznosu od 1.374,00 KM⁷.

2. Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta Općine Kreševo u iznosu od 3.258,50 KM. Prema podacima koje je dostavila Općina Kreševo, Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 su u toku 2022. godine uplaćena sredstva iz budžeta Općine Kreševo u iznosu od 3.879,30 KM, i to: na transakcijski račun broj 3383402270505674 sredstva u iznosu od 3.258,50 KM, a na transakcijski račun broj 3060220000755686 sredstva u iznosu od 620,80 KM. Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila transakcijski račun OO Kreševo broj 3383402270505674.

3. U postupku revizije nije potvrđeno da je politička stranka iz budžeta Opštine Šamac ostvarila prihode, koje je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 7.496,64 KM.

- Stranka je na analitičkoj kartici konta 4111-*prihodi iz proračuna HNK* evidentirala prihode iz budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona u iznosu od 26.026,00 KM, te općina i gradova: Prozor-Rama u iznosu od 18.412,50 KM, Čitluk u iznosu od 12.576,65 KM i Široki Brijeg u iznosu od 4.200,00 KM, što je i iskazala u obrascu 3-f finansijskog izvještaja.

Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa Središnjeg odbora broj: 3381002202706674, utvrđeno je da su na ovaj račun uplaćena sredstva iz budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona u iznosu od 28.392,00 KM. Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala uplatu u iznosu od 2.366,00 KM izvršenu dana 26.04.2022. godine, te je u godišnjem finansijskom izvještaju prihode iz budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene za 2.366,00 KM.

- Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa KO/ŽO ZHK Posušje broj: 16102000464900064, utvrđeno je da su iz budžeta Zapadnohercegovačkog kantona u toku 2022. godine na ovaj račun uplaćena sredstva u iznosu od 20.250,00 KM.

⁷ U odnosu na Preliminarni izvještaj o reviziji dodat je nalaz u kojem je konstatovano da je stranka prihode iz budžeta Općine Gornji Vakuf-Uskoplje u iznosu od 1.374,00 KM iskazala u okviru prihoda iz budžeta Srednjobosanskog kantona.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je na osnovu Ugovora o reguliranju međusobnih odnosa⁸, koji su dana 25.02.2019. godine, kao članice koalicije zaključile Hrvatska demokratska zajednica 1990 i Hrvatski savez HKDU-Hrast, Hrvatskom savezu HKDU-Hrast isplatila sredstva u iznosu od 5.062,50 KM.

S obzirom da je Hrvatskom savezu HKDU-Hrast isplatila sredstva u iznosu od 5.062,50 KM, prihode iz budžeta Zapadnohercegovačkog kantona koje je ostvarila Hrvatska demokratska zajednica 1990 u 2022. godini iznosili su 15.187,50 KM, a ne 20.250,00 KM.

Pored navedenog, Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u godišnjem finansijskom izvještaju prihode iz budžeta Zapadnohercegovačkog kantona iskazala kao prihode iz budžeta Općine Posušje, čime je pogrešno iskazala i podatke o prihodima iz budžeta Općine Posušje. Naime, stranka je iz budžeta Općine Posušje primila sredstva u iznosu od 2.000,00 KM, a ne 22.250,00 KM, koliko je iskazala u obrascu 3-f godišnjeg finansijskog izvještaja.

Na analitičkoj kartici konta 4111-*prihodi iz proračuna ZHK* politička stranka je uknjižila prihode iz budžeta Zapadnohercegovačkog kantona u iznosu od 20.250,00 KM, te općina i gradova: Posušje u iznosu od 2.000,00 KM, Ljubuški u iznosu od 6.400,00 KM i Tomislavgrad u iznosu od 3.984,00 KM, odnosno ukupno 32.634,00 KM.

- Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta Općine Kupres u iznosu od 852,94 KM, dok je prihode iz budžeta Kantona 10 iskazala u većem iznosu za 852,94 KM u odnosu na ostvarene.

Prema podacima koje je dostavila Općina Kupres, iz budžeta ove općine na transakcijski račun KO/ŽO Livno uplaćena su sredstva u iznosu od 852,94 KM, koja je politička stranka u poslovnim knjigama na kontu 41113 evidentirala kao prihode iz budžeta Općine Kupres.

Na istom kontu, politička stranka je proknjižila i prihode iz budžeta Kantona 10 u iznosu od 32.000,00 KM, ali je iste u obrascu 3-f iskazala u iznosu od 32.852,94 KM.

- Politička stranka u obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) nije iskazala prihode iz budžeta Općine Odžak. Prema podacima iz izvoda sa transakcijskog računa Središnjice, politička stranka je u toku 2022. godine primila sredstva iz budžeta Općine Odžak u iznosu od 3.627,00 KM.
- Hrvatska demokratska zajednica 1990 je iz budžeta Općine Neum u toku 2022. godine primila sredstva u iznosu od 2.713,00 KM, ali prihode nije prijavila u obrascu 3-f godišnjeg finansijskog izvještaja. Stranka je, međutim, u obrascu 3-f iskazala prihode iz budžeta Grada Mostar u iznosu od 2.713,00 KM, koje prema podacima koje je dostavio Grad Mostar nije ostvarila.
- Na osnovu podataka koje je dostavila Općina Novi Travnik⁹, utvrđeno je da je politička stranka iz budžeta ove općine u toku 2022. godine na transakcijski račun KO/ŽO SB Travnik primila sredstva u iznosu od 3.600,00 KM. Stranka u obrascu 3-f nije iskazala prihode iz budžeta Općine Novi Travnik.
- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta Grada Banja Luka u iznosu od 53.451,31 KM. Uvidom u podatke koje je dostavio Grad Banja Luka i izvode sa transakcijskog računa Središnjice, utvrđeno je da politička stranka iz budžeta Grada Banja Luka nije primila sredstva u iznosu od 53.451,31 KM, već iz budžeta Republike Srpske. Stranka je u poslovnim knjigama prihode iz budžeta Republike Srpske evidentirala na dva različita konta.

⁸ Ugovorom je regulisan način raspodjele sredstava iz budžeta Zapadnohercegovačkog kantona.

⁹ Od 2024. godine Grad Novi Travnik.

- Uvidom u podatke i dokumentaciju o uplatama sredstava iz budžeta koje je dostavila Općina Usora, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 2.381,53 KM uplaćena na transakcijski račun OO Usora broj: 1011610056698446. Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala prihode iz budžeta Općine Usora, niti je iskazala podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa OO Usora.
- Uvidom u izvode sa transakcijskog računa Središnjeg odbora broj: 3381002202706674, utvrđeno je da je stranka primila sredstva iz budžeta Opštine Pelagićevo u iznosu od 500,00 KM, ali u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala prihode iz budžeta ove opštine.
- Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala prihode iz budžeta Općine Ravno, koje u toku 2022. godine ostvarila u iznosu od 600,00 KM. Uvidom u analitičku karticu prometa po računu broj: 3381302265807584 u periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine, utvrđeno je da je politička stranka na ovaj račun primila sredstva iz budžeta Općine Ravno u iznosu od 600,00 KM.
- U obrascu 3-f nisu prijavljeni prihodi koje je stranka ostvarila iz budžeta Općine Domaljevac-Šamac u iznosu od 2.000,00 KM i Općine Dobretići u iznosu od 627,27 KM. Sredstva iz budžeta Općine Domaljevac-Šamac u iznosu od 2.000,00 KM su uplaćena na transakcijski račun Središnjeg odbora broj: 3381002202706674, dok su sredstva iz budžeta Općine Dobretići uplaćena na transakcijski račun KO/ŽO SB Travnik broj: 3382502201048384.
- Politička stranka nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala prihode iz budžeta Grada Stolac, a iste je u toku 2022. godine ostvarila u iznosu od 3.058,82 KM, čime je prekršila odredbe člana 13. i 19. Pravilnika.

Prema podacima koje je dostavio Grad Stolac, sredstva iz budžeta Grada Stolac za finansiranje Hrvatske demokratske zajednica 1990 u iznosu od 3.058,82 KM su isplaćena na lični račun vijećnice M.R., a na osnovu Izjave vijećnice od 14.09.2021. godine u kojoj je navedeno da se sredstva sa konta 614323 „Transfer za parlamentarne političke stranke” isplate u korist osobnog računa.

- (8) U obrascu 3 (izvori finansiranja) i 3-e (nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu da plati) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u Tomislavgradu, nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja prostora i drugih troškova za druženje sa simpatizerima u vrijeme izborne kampanje u Livnu, i nenovčanu donaciju za oglašavanje na reklamnim površinama („billboard“, „megaboard“, „wallscape“ i „led display“) tokom izborne kampanje 2022. godine, čime je prekršila odredbe člana 13. i 18. Pravilnika.
- (9) Zbog pogrešnih evidencija o osnovnim sredstvima, politička stranka je pogrešno iskazala prihode i rashode u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.
- U obrascu 3 (izvori finansiranja) politička stranka je iskazala ostale prihode Središnjeg ureda u iznosu 22.511,85 KM, sljedeće strukture: prihodi od kamata u iznosu od 0,40 KM, prihodi od prodaje auta u iznosu od 18.000,00 KM i prihodi od usklađivanja stanja u iznosu od 4.511,45 KM.

Uvidom u nalog za knjiženje utvrđeno je da je knjigovodstvena vrijednost prodatog putničkog vozila Passat B8 iznosila 3.385,11 KM, tj. nabavna vrijednost 42.244,47 KM i ispravka vrijednosti 38.859,36 KM. Stranka je putničko vozilo Passat B8 prodala u iznosu od 18.000,00 KM, čime je ostvarila dobit od prodaje u iznosu od 14.614,89 KM. Politička stranka je, međutim, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazala prihode od prodaje u iznosu od 18.000,00 KM, čime je prihode iskazala u većem iznosu u odnosu na ostvarene za 3.385,11 KM.

S druge strane, stranka je u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala gubitak od prodaje osnovnog sredstva u iznosu od 3.385,11 KM, čime je i rashode iskazala u većem iznosu u odnosu na ostvarene za 3.385,11 KM.

Takođe, utvrđeno je da je politička stranka u poslovnim knjigama na dan 01.02.2022. godine uknjižila račun za putničko vozilo Passat B8 u iznosu od 28.909,46 KM na analitičku karticu konta 0018-*putnički automobili*. Naime, stranka je na kartici konta 3000-*dobavljači*, komitent Porche Leasing na dan 01.01.2022. godine imala proknjiženu preplatu u iznosu od 28.909,46 KM koju je zatvorila knjiženjem ulaznog računa u istom iznosu, te prenosom na osnovna sredstva. U postupku revizije predložen je Ugovor o finansijskom leasing iz 2018. godine, što ukazuje da politička stranka nije proknjižila nabavku putničkog vozila Passat B8 u momentu nabavke, već četiri godine kasnije.

- Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u obrascu 3 iskazala prihode od usklađivanja stanja na karticama u iznosu od 4.511,45 KM.

Politička stranka je, naime, obavezu prema dobavljaču „Autoprevoz“ Mostar u iznosu od 5.265,00 KM otpisala u korist prihoda, dok je obavezu prema dobavljaču „Autoprevoz“ Teretni saobraćaj u iznosu od 753,55 KM proknjižila na kartici dobavljača kao povećanje obaveze. Postupanjem na ovaj način, politička stranka je prihode i rashode iskazala u manjem iznosu za 753,55 KM.

- Politička stranka je dana 02.01.2022. godine iz poslovnih knjiga isknjižila putničko vozilo Chevrolet i iskazala gubitak od prodaje osnovnog sredstva u iznosu od 29.946,68 KM.

Tokom obavljanja revizije nije utvrđeno da je izvršena prodaja vozila Chevrolet, odnosno osim naloga za knjiženje revizorima nije predložena druga dokumentacija o isknjižavanju vozila.

Prema podacima iz naloga za knjiženje nabavna vrijednost vozila iznosila je 36.330,00 KM dok je ispravka vrijednosti iznosila 6.383,32 KM.

Uvidom u Popisnu listu osnovnih sredstava od 31.12.2018. godine, koja nije potpisana niti sadrži pečat političke stranke, putničko vozilo Chevrolet nabavljeno je dana 06.05.2010. godine. Nabavna vrijednost vozila iznosila je 49.655,01 KM, a godišnja stopa amortizacije 14,30%.

Činjenica da je vozilo nabavljeno 2010. godine, a da je ispravka vrijednosti prije isknjižavanja iznosila 6.383,32 KM, ukazuje da u poslovnim knjigama nije evidentiran obračun amortizacije, odnosno da politička stranka nije iskazala tačne podatke o vrijednosti isknjiženog vozila, što za posljedicu ima iskazivanje gubitka od prodaje u iznosu od 29.946,68 KM.

Ističemo da podaci o osnovnim sredstvima i njihovoj vrijednosti koji su iskazani u poslovnim knjigama, nisu pouzdani jer politička stranka nije vršila popis osnovnih sredstava i nije vodila pomoćnu knjigu osnovnih sredstava.

- (10) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala potpune i pravilne podatke o svojim rashodima, čime je prekršila odredbe člana 21, 22. i 23. Pravilnika.

Tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja utvrđeno je da politička stranka nije vodila potpune i pravilne evidencije o troškovima, te da je dio troškova propagande iskazala u obrascima 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je troškove propagande iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene.

- Podaci o troškovima reprezentacije koje je politička stranka iskazala u obrascu 4.1 se razlikuju u odnosu na podatke koji su evidentirani u poslovnim knjigama. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala troškove reprezentacije u iznosu od 51.521,05 KM, dok je u obrascu 4.1 iskazala navedene troškove u iznosu od 49.096,44 KM.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u ukupnom iznosu od 28.229,77 KM.

Uvidom u dokumentaciju o korištenju poslovnih prostorija, koju je dostavila politička stranka, utvrđeno je sljedeće:

1. Politička stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila troškove zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili OO Grude u iznosu od 1.100,00 KM, OO Busovača u iznosu od 600,00 KM i OO Široki Brijeg u iznosu od 600,00 KM.
2. U godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama politička stranka je iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koji je koristio Središnji odbor u manjem iznosu za 12.400,00 KM u odnosu na ugovorenu zakupninu. Naime, ugovorena cijena zakupnine poslovnih prostorija koje je koristio Središnji odbor iznosila je 1.200,00 KM mjesečno, odnosno 14.400,00 KM godišnje, dok je stranka u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine u iznosu od 2.000,00 KM.

Takođe, u postupku revizije je utvrđeno da su troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje je koristio KO/ŽO Livno iskazani u manjem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine za 2.240,00 KM.

3. Stranka je za sljedeće organizacione odbore troškove zakupnine poslovnih prostorija iskazala u većem iznosu u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine: OO Prozor Rama u iznosu od 26,88 KM, OO Jajce u iznosu od 619,01 KM i KO/ŽO SB Travnik u iznosu od 922,00 KM.
 4. S obzirom da nije dostavila dokumentaciju o korištenju poslovnih prostorija za organizacione odbore OO Travnik, OO Kreševo, KO/ŽO Posavina i OO Orašje, nije bilo moguće utvrditi da li su troškovi zakupnine poslovnih prostorija koje su koristili navedeni odbori pravilno iskazani u godišnjem finansijskom izvještaju.
- Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala troškove zakupa vozila u ukupnom iznosu od 1.381,80 KM. Uvidom u račune o zakupu vozila, utvrđeno je da je stranka troškove u iznosu od 364,70 KM evidentirala na osnovu dijela računa dobavljača „Malpeh” d.o.o. Čitluk broj: 27 od 30.06.2021. godine u iznosu od 1.064,70 KM. Uvidom u račun utvrđeno je da je stranka na računu naznačila da je dana 13.07.2021. godine platila 700,00 KM, odnosno 364,70 KM je ostalo neplaćeno. Navedeno ukazuje da je stranka troškove u iznosu od 364,70 KM evidentirala u poslovnim knjigama u momentu plaćanja obaveze, odnosno u momentu nastanka obaveze nije proknjižila troškove i obaveze prema dobavljaču.
 - Kontrolom troškova telefona Središnjeg odbora stranke, utvrđeno je da je stranka račune za oktobar, novembar i decembar 2021. godine u iznosu od 814,25 KM proknjižila kao trošak 2022. godine. Takođe, utvrđeno je da politička stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala trošak telefona za decembar 2022. godine, što za rezultat ima pogrešno iskazane troškove i obaveze.
 - U obrascu 4.1 Središnjeg odbora stranka je iskazala humanitarne rashode u ukupnom iznosu od 32.305,00 KM, od čega je 28.005,00 KM isplaćeno fizičkim licima, a 4.300,00 KM pravnim licima.

Ovlašteno lice za finansijske izvještaje je u toku obavljanje revizije, a na upit i zahtjev da se predoči dokumentacija o humanitarnim rashodima, istaklo da su sredstva isplaćena bez prateće dokumentacije, odnosno bez odluka o isplati pomoći.

S obzirom na navedeno, izvršen je uvid u analitičke evidencije i izvode sa transakcijskog računa Središnjeg odbora i utvrđeno da je u toku godine sa računa Središnjeg odbora fizičkim licima isplaćeno ukupno 28.005,00 KM, od čega je jednom fizičkom licu K.F.

isplaćena pomoć 14 puta u pojedinačnim iznosima od 100,00 KM do 1.400,00 KM, odnosno ukupno 7.500,00 KM. Takođe, pomoć za liječenje je isplaćena 2 puta S.T. u ukupnom iznosu od 3.800,00 KM, pomoć M.Z. je isplaćena 6 puta u ukupnom iznosu od 2.900,00 KM, dok je Z.K. pomoć isplaćena 3 puta u ukupnom iznosu od 3.593,00 KM.

- Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u obrascu 4.1 Središnjeg odbora iskazala ostale rashode u iznosu od 4.000,00 KM. Uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je stranka pravnom licu „Udruga Proaktiv” dana 13.12.2022. godine isplatila sredstva u iznosu od 4.000,00 KM, te je isplatu u poslovnim knjigama evidentirala na kontu 4061-*dotacije po koalicionom sporazumu*. S obzirom da su isplate vršene bez prateće dokumentacije i odluka, nije moguće utvrditi u koju svrhu su isplaćena sredstva, odnosno o kojoj vrsti troška je riječ.
- U godišnjem finansijskom izvještaju Hrvatska demokratska zajednica 1990 je iskazala putne troškove Središnjeg odbora u iznosu od 19.062,15 KM.

Uvidom u poslovne knjige i izvode sa transakcijskog računa Središnjeg odbora broj: 3381002202706674, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 13.600,00 KM koja su kao materijalni trošak isplaćena sa transakcijskog računa, direktno proknjižena kao trošak na konto 4050-*putni troškovi-noćenje*. Stranka u dokumentaciji ne posjeduje putne naloge niti drugu dokumentaciju kojom bi potkrijepila da su navedeni troškovi nastali kao rezultat službenih putovanja.

Osim navedenog, utvrđeno je da je politička stranka račun dobavljača Restoran-Motel „Kiwi“ broj: 167/01V/1 od 27.09.2022. godine u iznosu od 1.999,50 KM za konzumaciju jela i pića evidentirala na kontu 4050, te iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju kao troškove dnevnica.

- Revizijom finansijskih izvještaja utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica 1990 prenos sredstava Hrvatskom savezu HKDU-Hrast u iznosu od 5.062,50 KM, a na osnovu Ugovora o reguliranju međusobnih odnosa, pogrešno iskazala kao humanitarne rashode KO/ŽO ZHK Posušje. S obzirom da je riječ o prenosu sredstava, politička stranka nije ostvarila rashode u iznosu od 5.062,50 KM.
- Stranka je nabavku mobilnog telefona po računu T.R. „MO-SERVIS“ Mostar broj: 037/22, bez datuma i pečata dobavljača, u iznosu od 1.251,00 KM proknjižila direktno na konto troškova kancelarijskog materijala, čime je izbjegla da uspostavi evidencije o svojoj imovini, što je suprotno računovodstvenim propisima. Osim što na računu nije naveden datum prodaje, potpis i pečat dobavljača, na računu nije potvrđen prijem mobilnog telefona, niti je račun odobren za knjiženje i plaćanje. Račun je, međutim, plaćen dobavljaču dana 12.10.2022. godine.
- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove advokatskih usluga i sudskih troškova u iznosu od 14.335,01 KM i troškove kamata u iznosu od 2.065,51 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa Središnjeg odbora i Karticu predmeta prinudne naplate, utvrđeno je da je sa računa stranke izvršena naplata potraživanja pravnog lica Auto centar „Boras“ d.o.o. Mostar od stranke u iznosu od 2.223,10 KM, naplata sudskih troškova u iznosu od 1.217,70 KM, kamate u iznosu od 2.164,21 KM i provizija u iznosu od 56,56 KM, odnosno ukupno 5.661,57 KM.

Stranka je u svojim poslovnim knjigama po predmetu prinudne naplate na kartici dobavljača evidentirala 2.223,10 KM, te je na kartici 4077-*troškovi sudskih blokada* pronjižila trošak u iznosu od 4.740,01 KM, a na kartici 40840-*zatezne kamate* trošak u iznosu od 2.065,51 KM.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da je politička stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju troškove po osnovu prinudne naplate iskazala u većem iznosu za 3.366,55 KM u odnosu na stvarne.

- Stranka je u obrascu 4.2 (troškovi propagande) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove internet-oglašavanja u iznosu od 3.859,95 KM, što ne odgovara stvarnom stanju.

Naime, uvidom u dokumentaciju o troškovima oglašavanja na društvenim mrežama „Facebook” i „Instagram”, utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala troškove na osnovu predračuna dobavljača „Pixacod” Vitez u ukupnom iznosu od 4.550,00 KM, od čega su troškovi u iznosu od 2.600,00 KM iskazani u obrascu 4.1 Središnjeg odbora.

- Stranka je troškove oglašavanja na reklamnim površinama po računu dobavljača „Creative” d.o.o. Busovača broj: 116-01/22 od 10.10.2022. godine u iznosu od 11.700,00 KM evidentirala na kontu 401320-*troškovi oglašavanja u javnim glasilima* i u obrascu 4.2 (troškovi propaganda) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala kao troškove oglašavanja u štampanim i elektronskim medijima.

Takođe, utvrđeno je da je politička stranka u poslovnim knjigama na kontu 40124-*najam površina i izrade panoa, jumbo plakata* evidentirala troškove u ukupnom iznosu od 26.098,47 KM, koje je u obrascu 4.2 rasporedila kao troškove Središnjeg odbora i KO/ŽO Livno, kako slijedi:

1. Troškove Središnjeg odbora u ukupnom iznosu od 25.659,50 KM, stranka je iskazala kao troškove štampanja, umnožavanja i slanja predizborog materijala biračima u iznosu od 438,97 KM i ostale troškove propagande u iznosu od 22.699,40 KM.
 2. Troškove KO/ŽO Livno u ukupnom iznosu od 2.960,10 KM stranka je iskazala kao troškove štampanja plakata i plakatiranja u iznosu od 1.900,00 KM i ostale troškove propagande u iznosu od 1.060,10 KM.
- Stranka je troškove izborne kampanje po računima dobavljača „Običan Radio” u iznosu od 184,28 KM, „Onasa” u iznosu od 175,50 KM i „Radio Posušje” u iznosima od 292,50 KM i 629,69 KM, evidentirala na kontu 40132-*troškovi oglasa, reklame, čestitki* i iskazala u obrascu 4.1 finansijskog izvještaja. Stranka je navedene troškove trebala iskazati u obrascu 4.2.
 - Stranka je u obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove organizacije i održavanja predizbornih skupova OO Ljubuški u iznosu od 4.557,00 KM. Uvidom u fiskalne račune koje je tokom revizije predložila politička stranka, utvrđeno je da je stranka na kontu 40157-*ostale usluge organizovanja skupova* evidentirala troškove reprezentacije u ukupnom iznosu od 4.557,00 KM, a na osnovu fiskalnih računa. Uvidom u pregled računa, utvrđeno je da su troškovi nastali u periodu od maja do septembra 2022. godine. Od navedenog iznosa, troškovi u iznosu od 4.000,00 KM su proknjiženi na osnovu četiri fiskalna računa za konzumaciju jela u iznosima od po 1.000,00 KM, odnosno na istim je navedeno „gotovo jelo” u količini 100 kom po 10,00 KM.
 - Na osnovu podataka iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine, utvrđeno je da politička stranka nije evidentirala obaveze po računima dobavljača „Inter Connect” d.o.o. Mostar u ukupnom iznosu od 38.395,89 KM, čime je troškove propagande i ukupne rashode evidentirala u manjem iznosu za 38.395,89 KM.
 - Hrvatska demokratska zajednica 1990 u svojim poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima nije iskazala troškove zakupa prostora i druge troškove za druženje sa simpatizerima u vrijeme izborne kampanje u Livnu, čime je troškove kampanje iskazala u manjem iznosu u odnosu na ostvarene.
 - Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima nije iskazala troškove zakupa reklamnih površina („billboard”, „wallscape”, „megaboard” i „led display”) na 34 lokacije, čime je troškove kampanje iskazala u manjem iznosu za 23.050,00 KM u odnosu na ostvarene.

Kao što je navedeno u nalazu pod b), „Transparency International BiH“ je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavio podatke o oglašavanju na Općim izborima 2022. godine, dok je politička stranka tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja predložila račune i drugu dokumentaciju o troškovima izborne kampanje, a između ostalog račune i specifikacije o zakupu reklamnih površina za vanjsko oglašavanje. Pregledom raspoloživih specifikacija utvrđeno je da se politička stranka oglašavala na više lokacija, ali da politička stranka nema dokumentaciju o plaćanju zakupa za ukupno 34 reklamne površine (24 „billboard“, 1 „wallscape“, 4 „megaboard“ i 5 „led display“), procijenjene vrijednosti od 23.050,00 KM¹⁰.

- (11) Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije u obrascu 5 (obaveze političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja i poslovnim knjigama iskazala tačne podatke o svojim obavezama, što je suprotno odredbama člana 24. Pravilnika.

U obrascu 5 godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka nije na pravilan način iskazala obaveze prema svojim povjeriocima. Naime, stranka je u obrascu 5.2 (ostale obaveze) iskazala obaveze prema raznim dobavljačima, bez navođenja podataka o svakom dobavljaču pojedinačno, dok je u obrascu 5.1 (obaveze po kreditima i pozajmicama) iskazala obaveze prema građanima u ukupnom iznosu od 14.982,00 KM, iako je imala obavezu da navede podatke o davaocu pozajmica. Tokom obavljanja revizije, politička stranka nije predložila ugovore o pozajmicama.

Politička stranka ni u poslovnim knjigama nije uspostavila pravilne evidencije o obavezama prema dobavljačima, odnosno nije vodila pomoćnu knjigu obaveza prema dobavljačima u skladu sa računovodstvenim propisima. Stranka je u okviru pomoćne knjige obaveza prema dobavljačima evidentirala obaveze prema svojim organizacionim odborima, što za rezultat ima pogrešno iskazane obaveze prema dobavljačima u poslovnim knjigama, a posljedično i u godišnjem finansijskom izvještaju.

- Politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala obaveze Sredšnjeg odbora prema dobavljaču „Karting klub“ u iznosu od 928,50 KM, dok je u poslovnim knjigama iskazala obaveze prema ovom dobavljaču u iznosu od 1.403,90 KM. Uvidom u izvod otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine, utvrđeno je da obaveze političke stranke prema dobavljaču „Karting klub“ d.o.o. Mostar iznose 2.215,80 KM, te da politička stranka nije evidentirala obaveze po računima u ukupnom iznosu od 539,90 KM. Takođe, utvrđeno je da je u poslovnim knjigama stranke početno stanje na dan 01.01.2022. godine iskazano u iznosu od 475,40 KM, dok dobavljač po početnom stanju iskazuje potraživanja u iznosu od 747,40 KM.
- U obrascu 5 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazane su obaveze prema dobavljaču „Inter Connect“ d.o.o. Mostar u iznosu od 1.068,80 KM, što ne odgovara podacima iz poslovnih knjiga niti podacima iz Izvoda otvorenih stavki. Naime, u poslovnim knjigama politička stranka je obaveze prema dobavljaču „Inter Connect“ d.o.o. Mostar na dan 31.12.2022. godine iskazala u iznosu od 101.484,01 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine, utvrđeno je da obaveze političke stranke prema dobavljaču „Inter Connect“ d.o.o. Mostar iznose 246.802,58 KM, te da politička stranka nije evidentirala obaveze po računima iz 2022. godine u ukupnom iznosu od 38.395,89 KM.
- U obrascu 5 politička stranka je iskazala obaveze prema dobavljaču „Autoprevoz“ Teretni saobraćaj d.o.o. Mostar u iznosu od 5.226,20 KM, koliko je iskazala i u poslovnim knjigama. Uvidom u analitičku karticu dobavljača, utvrđeno je da obaveze Hrvatske demokratske zajednice 1990 prema „Autoprevoz“ Teretni saobraćaj d.o.o. Mostar na dan 31.12.2022. godine iznose 5.526,20 KM.
- Politička stranka je obrascu 5 iskazala obaveze prema dobavljaču „Agencija Milas“ u iznosu od 8.424,00 KM, što ne odgovara podacima iz poslovnih knjiga i Izvodu otvorenih stavki. U poslovnim knjigama, politička stranka je obaveze prema dobavljaču „Agencija Milas“

¹⁰ Detaljnije navedeno u nalazu pod tačkom b), stav (2).

evidentirala na dvije analitičke kartice u iznosima od 8.424,00 KM i 16.454,00 KM, odnosno ukupno 24.878,00 KM. Uvidom u Izvod otvorenih stavki, utvrđeno je da obaveze Hrvatske demokratske zajednice 1990 prema „Agencija Milas“ d.o.o. Mostar na dan 31.12.2022. godine iznose 24.878,00 KM.

- Uvidom u podatke iz analitičke kartice poslovnog partnera, koju je dostavio dobavljač „Oil-AC“ d.o.o. Mostar, utvrđeno je da obaveze Hrvatske demokratske zajednice 1990 prema „Oil-AC“ d.o.o. Mostar na dan 31.12.2022. godine iznose 4.524,80 KM. Hrvatska demokratska zajednica 1990 je, međutim, u poslovnim knjigama evidentirala obaveze prema ovom dobavljaču u iznosu od 3.018,50 KM, dok u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala obaveze.
 - Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine obaveze Hrvatske demokratske zajednice 1990 prema dobavljaču „Media Res“ iznose 16.910,40 KM. Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala obaveze prema dobavljaču „Media Res“ u iznosu od 69.873,20 KM, dok u obrascu 5 godišnjeg finansijskog izvještaja stranka nije iskazala obaveze prema ovom dobavljaču.
 - Hrvatska demokratska zajednica 1990 u obrascu 5 nije iskazala obaveze prema „Elite Media group“ d.o.o. Mostar. U svojim poslovnim knjigama politička stranka je evidentirala obaveze prema dobavljaču „Elite Media group“ d.o.o. Mostar u iznosu od 10.888,25 KM, od čega se 5.088,25 KM odnosi na početno stanje na dan 01.01.2022. godine. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine obaveze Hrvatske demokratske zajednice 1990 prema dobavljaču „Elite Media group“ d.o.o. Mostar iznose 5.800,00 KM.
 - Uvidom u Izvod otvorenih stavki, utvrđeno je da obaveze Hrvatske demokratske zajednice 1990 prema dobavljaču „Eko Stridon“ d.o.o. Tomislavgrad iznose 327,60 KM. Stranka, međutim, u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala obaveze prema dobavljaču „Eko Stridon“ d.o.o. Tomislavgrad.
 - Stranka u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala obaveze prema dobavljaču JKP „Radovina“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje, koje prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine iznose 620,00 KM.
- (12) Stranka u postizbornom finansijskom izvještaju nije iskazala sve nenovčane donacije i troškove izborne kampanje, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i odredbe Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH” broj: 10/18 i 5/22).
- (13) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima¹¹. Takođe, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.
- Stranka je u poslovnim knjigama troškove internet-oglašavanja u iznosu od 4.550,00 KM evidentirala na osnovu predračuna dobavljača „Pixacod” Vitez. Predračuni ne sadrže potpis i pečat dobavljača, niti su ovjereni od strane političke stranke za knjiženje i plaćanje. Stranka u dokumentaciji ne posjeduje račune za izvršene usluge.
- Stranka je u poslovnim knjigama troškove evidentirala na osnovu predračuna dobavljača „Inter Connect“ d.o.o. Mostar i „Li-Media“ d.o.o. Livno. Takođe, na predračunima dobavljača „Inter Connect“ d.o.o. Mostar broj: 3-2-22 od 25.02.2022. godine u iznosu od 1.443,25 KM i broj: 08-29/22 od 25.08.2022. godine u iznosu od 5.733,00 KM je navedeno samo „najam billboard površina“ i iznos, bez podataka o količini i pojedinačnoj cijeni. Tokom obavljanja revizije,

¹¹ U skladu sa računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna, sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

politička stranka je dostavila Popis površina korištenih na izborima 2022. godine, prema kojim je HDZ 1990 imao u zakupu 55 površina (51 „billboard“ i 4 površine manjeg formata).

-Uvidom u račun dobavljača Caffè-bar „Soccer“ Livno broj: 01-007/2022 od 04.10.2022. godine u iznosu od 4.530,00 KM utvrđeno je da je u dijelu u kojem se navodi naziv artikla navedeno „konzumacija pića“, te ukupan iznos računa, bez navođenja vrste pića, količine i cijene. Račun nije ovjeren za knjiženje i plaćanje.

Takođe, na računu dobavljača „Motel Rama“ broj: 8039/1/K1 od 12.07.2022. godine u iznosu od 3.300,00 KM je navedeno „konzumacija hrane“, u količini 1, bez navođenja vrste hrane.

-Odbori politička stranke koji su bili predmet revizije, OO Ljubuški i KO/ŽO ZHK Posušje, su sredstva isplaćivali samo na osnovu fiskalnih računa koji nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje, te na kojima nije navedeno u koju svrhu su sredstva utrošena.

- (14) Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u skladu sa odredbom iz člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹² imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi koristi koje je ostvarila od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, kao njegova članica¹³.

f) Politička stranka nije sve račune za izbornu kampanju platila sa posebnog računa za finansiranje izborne kampanje.

Kao transakcijski račun koji je, u skladu sa odredbama člana 4.4 stav (1) Izbornog zakona BiH, bila obavezna otvoriti i namjenski koristiti za finansiranje izborne kampanje, stranka je prijavila transakcijski račun stranke broj: 3381302265808457 kod UniCredit banke d.d..

U skladu sa odredbama Uputstva o postupku otvaranja i korištenja posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje („Službeni glasnik BiH, br. 5/22 i 27/22) politička stranka je imala obavezu da taksu za ovjeru za učešće na Općim izborima 2022. godine i troškove izborne kampanje plaća sa posebnog računa za finansiranje troškova izborne kampanje.

Uvidom u izvode sa glavnog računa Središnjeg odbora Hrvatske demokratske zajednice 1990, utvrđeno je da je politička stranka dio troškova izborne kampanje po računima dobavljača u iznosu od 12.875,50 KM umjesto sa posebnog računa za finansiranja izborne kampanje, platila sa glavnog računa.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹⁴ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u svrhu izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine mogla potrošiti sredstva u iznosu od 852.750,01 KM.

Hrvatska demokratska zajednica 1990 je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 83.614,06 KM, što ne odgovara stvarnom stanju.

¹² Politička stranka obavezna je u svom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkim strankama ili su pod njenom kontrolom.

¹³ Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine kao udruženje promoviše političke stranke i njene članove, učestvuje u kreiranju programa koji su bitni samo političkim strankama, članicama ovog udruženja.

¹⁴ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

Pored iskazanih troškova izborne kampanje u iznosu od 83.614,06 KM, u toku obavljanja revizije, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila troškove izborne kampanje u iznosu od 65.327,86 KM¹⁵.

Naime, politička stranka je troškove izborne kampanje u iznosu od 3.881,97 KM umjesto u obrascu 4.2, iskazala u obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja, dok troškove izborne kampanje u iznosu od 61.445,89 KM uopšte nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj demokratskoj zajednici 1990 da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da sačinjava program utroška sredstava, te da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava,*
- *da, u skladu s odredbom člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, sve priloge prijavljuje u finansijskom izvještaju,*
- *da izdaje potvrde o prijemu priloga,*
- *da se u skladu sa odredbom člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, prilozi uplaćuju na račun centrale stranke,*
- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da, u skladu sa odredbama člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka, uspostavi interne finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava.*
- *da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi blagovremene, potpune i pravilne evidencije o osnovnim sredstvima, novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka,*
- *da u finansijskom izvještaju iskaže sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa strankom ili su pod njenom kontrolom i*
- *da postupa u skladu sa podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.*

Takođe se preporučuje:

- *da uspostavi upravljanje gotovinom putem blagajne i uvede obavezu vođenja blagajničkih izvještaja na dnevnom nivou uz obavezne priloge (nalog uplate i nalog isplate; dokumenta na osnovu kojih se vrše isplate putem blagajne). Poslovanje blagajne treba urediti tako da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine uz prethodno definisanje visine blagajničkog maksimuma,*
- *da usaglasi svoje obaveze sa dobavljačima i provede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama,*
- *da vrši redovan popis imovine i obaveza u skladu sa računovodstvenim propisima i*
- *da poštuje i druge propise, prevashodno finansijske propise o poslovanju gotovim novcem.*

¹⁵ Ovaj iznos nije konačan jer nisu iskazani troškove zakupa prostora i druge troškove za druženje sa simpatizerima u vrijeme izborne kampanje u Livnu.

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Hrvatska demokratska zajednica 1990 nije dostavila primjedbe na nalaze revizije navedene u Preliminarnom izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opći izbori 2022. godine.

Zahvaljujemo se ovlaštenom licu za finansijske izvještaje na saradnji tokom obavljanja revizije.

Šef Odsjeka za revizijske poslove, revizor

Sanja Tošović

Šef Odsjeka za predrevizijske i administrativne poslove, pomoćnik revizora

Rijad Selmanović